

Základní a mateřská škola Praskačka,

Praskačka 60, 503 33

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

DRUŽINA

školní rok 2024/2025

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název zařízení: Školní družina Základní škola-Praskačka

Adresa: Praskačka 60, Praskačka 503 33

Ředitelka školy: Mgr. Adriana Gajová

Tel. kontakt:724 514 050

Vychovatelka: Bc. Hana Semeráková

Email: hana.semerakova@zspraskacka.cz

Tel. Kontakt družina:725 583 344

Platnost dokumentu : 2.9.2024-27.6.2025

2.CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina je součástí Základní školy Praskačka, okres Hradec Králové a je umístěna v budově školy. Tato škola je typem málotřídní školy s prvními pěti ročníky 1. stupně ZŠ. Školní družinu navštěvují pouze žáci této školy. Školní družina je umístěna v prvním patře budovy, která je dostatečně vybavena a přizpůsobena režimu školní družiny. Školní družina využívá i tělocvičnu v prostorách školy. Tělocvična je velká, světlá a prostorná. Za příznivého počasí je možné využít venkovní zahradu. Třída, ve které probíhá hlavní činnost školní družiny je světlá a prostorná. V boční části třídy je relaxační prostor, ve kterém si děti hrají se stavebnicemi, rozmlouvají mezi sebou nebo jen odpočívají. Lavice ve třídě se podle charakteru činnosti snadno přizpůsobí. Ve třídě je umístěna také interaktivní tabule a CD přehrávač. Pro výtvarnou a rukodělnou činnost je připraveno dostatek materiálu: výkresy, barevné papíry, lepidla, nůžky, štětce, barvy, látky, fólie... K odpočinkové činnosti si žáci mohou vybrat stolní hry, stavebnice, hádanky a odpovědi, které jsou na dostupných místech. V tělocvičně jsou míče na košíkovou, míče na vybíjenou, házenou, odbíjenou a kopanou. Na stěnách jsou zabudovány koše na košíkovou a žebřiny, podél stěn jsou zavěšeny žíněnky. V tělocvičně se dále nachází bedna, koza, lavičky a švihadla. Příruční knihovna je vybavena encyklopediemi, knihami o přírodě a zvířatech, které si děti mohou podle zájmu číst a prohlížet. Za pěkného počasí mohou děti trávit určitý čas na školním hřišti, kde se proběhnou a protáhnou si tělo. Školní družina nabízí žákům smysluplné využití volného času po skončení vyučování. Její činnost poskytuje relaxační, odpočinkové a pohybové aktivity, rozvíjí zájmy a nadání dětí, prohlubuje a rozšiřuje vědomosti žáků a podílí se také na přípravě na vyučování. Vede žáky k pečlivosti, k samostatnosti, k rozvíjení návyků sebeobsluhy, klade důraz na zásady společenského chování a vystupování v kolektivu. **Obsahová náplň činností aktivit ve školní družině navazuje na učivo vyučovacích předmětů a probíhá v souladu se školním vzdělávacím programem školy.** V průběhu celého školního roku se opakovaně pořádají akce, které u dětí získaly oblibu. Vychovatelka školní družiny se snaží vytvářet podnětné prostředí, dbá na dodržování pravidel slušného chování, vede je k dodržování bezpečnosti a k šetrnému zacházení s hračkami a dalším vybavením družiny. Režim školní družiny navazuje na vyučování a časovou organizaci zájmových kroužků. Ve školní družině je dbáno na pravidelný pitný režim a dodržování hygieny.

3. KONKRÉTNÍ CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

- Vychovávat k smysluplnému využívání volného času dětí
- Správnou motivací dětem nabízet zájmovou činnost, rozvíjet praktické dovednosti v různých činnostech
- Kompenzovat u dětí jednostrannou zátěž během školního vyučování
- Vytvářet podmínky a prostor pro odpočinek a relaxaci
- Rozvíjet osobnost žáka vzhledem k jeho nadání, potřebám, zájmům a schopnostem
- Vést žáka ke vztahu k vlastnímu zdraví a zdravému prostředí ve společnosti a přírodě
- Pozorovat přírodu a vést žáky k její ochraně
- Rozvíjet u dětí přátelství, vést je ke komunikaci, rozvíjet jejich schopnost respektovat práci a úspěch vlastní a druhých - vést žáky ke spolupráci - rozvíjet schopnost vzájemné tolerance (umět přijmout druhého takového, jaký je) - vést žáky k respektování pravidel slušného chování - posilovat zdravé sebevědomí

- Využívat poznatky, které děti získaly ve škole a vhodným způsobem na ně navázat při výchovné činnosti
- Multikulturní výchova- každý jsme jiný...
- Podněcovat děti k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- Posilovat komunikativní dovednosti - vést žáky ke vzájemné komunikaci - rozvíjet slovní zásobu - rozvíjet schopnost řešit konflikt v klidu a efektivně - vést žáky k umění naslouchat druhým, přijmout názor ostatních a vyjádřit své pocity

4. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

V rámci jednotlivých celků pojímaných jako témata jsou činnosti ve školní družině plánovány v těchto úrovních:

1. průběžné působení vychovatelky na činnost žáků vztahující se k danému tématu
2. řízená organizovaná činnost, která postupuje podle týdenního plánu činností
3. příležitostné akce soustředěné k určitému tématu

5. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Pravidelná činnost

Je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového vzdělávání.

Výtvarná a pracovní činnost

Dramatická a hudební výchova

Sportovní aktivity

Rekreační činnosti

Příležitostná činnost

Je to výchovná, vzdělávací, zájmová a rekreační činnost organizovaná nepravidelně dle potřeb dětí a možností ŠD (akce, projekty).

Činnosti, které jsou mimo místa sídla organizace, pořádá škola a organizuje ŠD.

Např. drakiáda, karneval, soutěže, sportovní soutěže, ...

Spontánní činnost

Vychází z denní skladby činností ve ŠD. Zahrnuje každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku (po organizované části pobytu v družině), spontánní hry.

Vychovatelka při těchto činnostech nejen zajišťuje bezpečnost žáků, ale také navozuje a podněcuje některé jejich vlastní aktivity.

Odpočinková činnost

Nezahrnuje jen klidové činnosti jako poslech, individuální hry, klid po obědě, ale patří sem i aktivní odpočinek, který má kompenzovat jednostrannou zátěž během školního vyučování, například závodivé hry při pobytu venku nebo v tělocvičně.

Příprava na vyučování

Nespočívá ve vypracovávání domácích úkolů, ale jsou do ní zahrnuty i didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, kterými se upevňují a rozšiřují poznatky získané ve školním vyučování.

Metody práce ve školní družině:

- skupinové a individuální práce
- pohybové a sportovní hry
- rozhovor, diskuse - dramatizace, četba
- videoprojekce, audioprojekce
- práce s interaktivní tabulí - soutěže, doplňovačky, kvízy
- malba, kresba, modelování, koláž
- zpěv, tanec, doprovod písní
- vycházky – přírodovědné, poznávací, tělovýchovné
- sáňkování

6. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Osobnostně orientovaný program je založený na integrovaném vzdělávání hrou, na činnostech a prožitcích žáků a umožňuje pracovat s tematickými celky. Využívány jsou běžné životní situace a nahodilé příležitosti.

PLÁN PRÁCE ŠKOLNÍ DRUŽINY 2022/2023

Společenskovední oblast

Cíl: vytváření a upevňování základních dovedností a návyků společenského chování. Pěstování hygienických návyků a postupné vytváření morálních představ.

Období	Činnost	Metody práce
Září Říjen Listopad	<ul style="list-style-type: none">- seznámení se školní družinou a osvojení pravidel- vytváření společenských a hygienických návyků- výchova k samostatnosti a sebeobsluze- utváření vztahů mezi dětmi- udržování pořádku ve svém okolí- slušné zacházení s vlastními i družinovými věcmi	<p>Seznamování dětí se zásadami zdravého životního stylu</p> <p>Vytvářet bezpečné, podnětné a pohodové prostředí</p>

Prosinec Leden Únor	- udržování lidových tradic - projevy úcty a tolerance k ostatním lidem - bezpečnost při zimních sportech	Vedení žáků k toleranci a ohleduplnosti, zodpovědnosti vůči sobě i druhým
Březen Duben Květen	- kázeň při všech činnostech - správný vztah dětí ke knize, k literatuře - dopravní předpisy, poznávání dopravních značek - bezpečné chování při sportu	Vést děti k četbě a lásce ke knihám
Červen	- ochrana zdraví - rizika při sportování	Vedení žáků k otevřené komunikaci

Esteticko-výchovná oblast

Cíl: rozvíjet schopnosti dětí a pěstovat jejich estetické cítění a vkus.

Období	Činnost	Metody práce
Září Říjen Listopad	- dětská kresba (zážitky z dovolené) - sběr podzimních plodů - výroba zvířátek, závěsných ozdob - malba i výroba draka - obtiskování listů, obrázky z listů - výroba podzimních dekorací -Halloween	Seznamování dětí s různými výtvarnými technikami Rozvíjení zručnosti a jemné motoriky Podporování tvořivosti, fantazie a kreativity dětí Bezpečnost při práci Podílení se dětí na výzdobě družiny a školy
Prosinec Leden Únor	- udržování lidových tradic - Mikuláš a čerti - různé techniky - vánoční náměty - novoroční přání - zimní motivy - příroda, stromy, sněhuláci - pohádky	Práce ve skupině Rozvíjení představitivosti, citu pro kombinaci a míchání barev
Březen Duben Květen	- výroba jarních motivů - Velikonoce (kraslice, přání) - mláďátka (různé techniky) - čarodějnice - masky, kresba - Den matek	Budování vztahu k přírodě Využívání encyklopedií, internetu
Červen	- kreslení křídami na chodník - kresba zážitků - spontánní kresba, zapouštění barev	Prezentace prací dětí na veřejnosti (obecní úřad, chodba školy, plot školy)

Hudebně-pohybová oblast

Cíl: rozvíjet a pěstovat u dětí koordinovaný pohyb v daném rytmu a tempu. Pomocí poslechu hudby, zpěvu, říkadel a hry na jednoduché hudební nástroje prohlubovat hudebnost dětí.

Období	Činnost	Metody práce
Září Říjen Listopad	- rozeznávání hudebních nástrojů - dechová cvičení - zpěv známých písniček	Rozvíjení pohybu v daném tempu formou her a písni Poslech hudby
Prosinec Leden Únor	- taneční a pohybové hry - písně o zimě, Vánocích, koledy	Zpěv kolektivní i individuální Rozvíjení hudebnosti pomocí poslechu
Březen Duben Květen	- správné držení těla, druhy chůze - obraty o 90°, 180°, 360° - zvládnutí prostorového pohybu - cviky obratnosti - písně o jaru, Velikonoce, Den matek	Rozlišování hudebních žánrů
Červen	- pohybové, taneční hry - zpěv	Využívají se prostory školy, tělocvičny i hřiště

Sportovní oblast

Cíl: Všestranně rozvíjet tělesnou a duševní stránku dětí. Vycházet při tom z toho, co již děti dovedou a o co mají zájem. Rozvíjet u nich rychlost, obratnost, pohotovost, chuť k soutěživosti.

Období	Činnost	Metody práce
Září Říjen Listopad	- pochopení a dodržování pravidel - házení a chytání míče (míčové hry) - hry se švihadly - cvičení obratnosti - hod na pevný cíl	Častým opakováním aktivit vést děti k dovednostem Náplň práce se aktualizuje vzhledem k počasí
Prosinec Leden Únor	- bezpečnost na ledu a sněhu - zimní hry (koulování, klouzání) - sněhové stavby - sáňkování, bruslení	Otužování dětí pobytem na čerstvém vzduchu Využívání vybavení a prostoru tělocvičny
Březen Duben Květen	- běh, skok z místa - pohybové a závodivé hry - kopaná - pohybové hry venku	Překonávání bázlivosti a pohodlnosti u některých dětí Vedení dětí k zdravé soutěživosti
Červen	- míčové hry (vybíjená, fotbal) - florbal - pobyt venku, na zahradě školy a v přírodě	Dodržování základních pravidel bezpečnosti během celého školního roku

Pracovně-technická oblast

Cíl: prohloubit znalosti dětí o jim známém materiálu, tj. papíru. Seznámit děti s novými materiály, poznat jejich odlišnosti. Získat základní pracovní návyky a dovednosti a dále je rozvíjet.

Období	Činnost	Metody práce
Září Říjen Listopad	<ul style="list-style-type: none">- skládání a překládání papíru, lepení, vytrhávání- vystřihování podle šablon- sběr přírodního materiálu- výroba draka- práce s listy- podzimní ovoce, zelenina- modelování- vyřezávání dýně- podzimní výzdoba školy	<p>Zajištění různorodosti materiálů Více námětů v jednom období Umožnit dětem tvořit dle vlastní fantazie Rozvíjet originalitu</p>
Prosinec Leden Únor	<ul style="list-style-type: none">- navlékání korálků- pečení perníků- výroba vánočních ozdob, přání a dárků- stavby ze sněhu- výroba vánočních svícňů- modelování- zimní výzdoba školy	<p>Umožnit dětem práci s nevšedními materiály Učit děti stále novým, zajímavějším, složitějším technikám Rozvíjení schopností a dovedností dětí Ukazovat pracovní postupy, pomůcky, materiály a dané výrobky</p>
Březen Duben Květen	<ul style="list-style-type: none">- jarní výzdoba třídy, oken, chodeb- velikonoční zvyky, tradice- výroba kraslic a velikonočních dekorací- výroba čarodějnic, masek- výroba dárečků a přání ke Dni matek	<p>Upozorňovat na bezpečnost a manipulaci při práci Předcházení úrazům Rozvíjení samostatnosti a individuality dětí</p>
Červen	<ul style="list-style-type: none">- stavby z přírodnin- šperky z různých materiálů	<p>Motivovat k tvořivosti a vytrvalosti</p>

Přírodovědná a vlastivědná oblast

Cíl: seznámit děti s přírodní a společenskou skutečností, která je obklopuje na základě přírodovědných a vlastivědných činnostech. Pozorováním přírody děti poznávají během střídajících se ročních období změny v přírodě i jak to ovlivňuje životy lidí a zvířat.

Období	Činnost	Metody práce
Září Říjen Listopad	<ul style="list-style-type: none">- vycházky do přírody- sběr kaštanů, listů	<p>Orientace v prostoru, ve škole, v družině Orientace v krajině (mapy, světové strany)</p>

		Vytváření si správného vztahu k přírodě Poznávání druhů stromů a rostlin Pozorování zbarvování listů
Prosinec Leden Únor	- vyprávění o zvířatech - vyhledávání v encyklopediích, na internetu - vycházky do okolí - stopy ve sněhu - pokusy	Pozorování krás zimní přírody Pozorování změn v přírodě během zimy Pozorování života živočichů v zimě
Březen Duben Květen	- chování a projevy mláďat - pokusy s klíčením - sázení na školním pozemku - vycházky do jarní přírody	Určování jarních květin Pozorování změn v přírodě na jaře Návrat ptáků z teplých krajin Rozeznávání stromů podle květů a listů
Červen	- vycházky do přírody - kvízy přírodovědné, vlastivědné	Obohacování znalostí pomocí didaktických her

Příprava na vyučování

Cíl: pěstovat u dětí dobrou pracovní morálku, smysl pro zodpovědnost, rozvíjet slovní zásobu. Vést děti k samostatnosti a k aktivitě. Vést děti ke schopnosti připravit si všechny potřebné pomůcky k práci, rozvíjet paměť, řeč, grafický projev a logické myšlení.

Období	Činnost	Metody práce
Září Říjen Listopad	- logické hry na rozvoj myšlení - hry s matematickou představivostí - vědomostní kvízy - soutěže - plnění domácích úkolů	Opakování a procvičování učiva formou didaktických her Rozvíjení slovní zásoby Vyjadřování se v celých větách Procvičování slov souznačných, protikladných
Prosinec Leden Únor	- didaktické hry - soutěže, kvízy - hádanky	Seznamování s geometrickými tvary, jejich pojmenování
Březen Duben Květen	- jednoduché počty - stolní hry - pexesa, kvarteta, slovní fotbal, Svět v kostce, puzzle - omalovánky, spojovačky - doplňovačky	Orientace v číselné řadě podle věku dětí Čtení z dětských časopisů
Červen	- dětské časopisy	Vypravování podle obrázků Luštění křížovek Čtení krátkých textů

7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V našem zařízení jsme připraveni vyhledávat žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a adekvátně s nimi pracovat. Školní družinu navštěvují žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, proto vychovatelka úzce spolupracuje s třídními učiteli, konzultuje výchovné a vzdělávací metody. Nezbytná je také spolupráce s rodiči. Dle aktuálních možností a podmínek školy lze při výchovných činnostech ve školní družině rozvíjet talent mimořádně nadaných žáků (zadávání rozšiřujících a doplňujících úkolů, individuální přístup).

8. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

- Školní družina je určena pro žáky ZŠ Praskačka, kteří navštěvují 1. až 5. ročník.
- O přijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitelka školy.
- Písemně rodiče sdělují omluvu nepřítomnosti žáka, odchylku od docházky žáka, nebo pokud má žák odejít s jinou osobou, než je obvyklé.
- Během školního roku může žák ukončit docházku na základě písemné žádosti rodičů. O vyloučení žáka ze školní družiny rozhodne ředitelka školy na základě soustavného a hrubého porušování Vnitřního řádu školní družiny. Každoročně jsou nabízeny zájmové kroužky, otevřené v rámci doplňkové činnosti školy, v kterých mohou pracovat děti všech věkových kategorií a rozvíjet tak svoje znalosti a dovednosti, které získávají ve škole. Zájmové kroužky provozují svoji činnosti v době mimo vyučování, nejdříve však od 12:00 hodin. Ve výjimečných případech a po domluvě s pracovníkem pověřeným řízením zájmové činnosti a po schválení vedením školy, může být činnost zahájena dříve. Nesmí však narušit vyučování a musí být dodržena přestávka na oběd. Hodina trvá 60 minut, z toho výuka 45 minut a 15 minut je ostatní činnost (přesun dětí, převléknutí, úklid, apod.)

8. Popis materiálních podmínek

K činnostem školní družiny je využívána třída v prvním patře budovy. Školní družina využívá i další zařízení (tablety, tělocvična, hřiště, školní hřiště,). V užívaných prostorách žáci vždy respektují provozní řády. Třída je vybavena nábytkem, který poskytuje dostatečný úložný prostor pro hračky, knihy, stolní hry a další pomůcky. Materiál pro výtvarnou činnost je uložen ve skladu se školními pomůckami a učebnicemi. Podlaha ve třídě je pokryta PVC, pro činnosti a hry na zemi slouží koberec. Žáci mají k dispozici hygienická zařízení na chodbě, věci a aktovky si odkládají do šaten a na místech k tomu určených. K dispozici je CD přehrávač, televize, přenosný notebook, interaktivní tabule. Ve třídě je dostatek stolních a společenských her, stavebnic, knih a časopisů. K výzdobě prostor školní družiny jsou využívány výtvarné práce dětí. Výzdoba je pravidelně obměňována a aktualizována.

9. Popis personálních podmínek

Vychovatelka školní družiny je motivována k dalšímu vzdělávání a rozšiřování odbornosti v akreditovaných kurzech a samostudiu. Vychovatelka v souladu s pedagogickými a metodickými zásadami výchovně – vzdělávací činnosti má organizační schopnosti, má schopnost empatie, umí vytvořit příznivé klima, vytváří pestrou a zajímavou skladbu činností, vytváří pocit bezpečí, vhodně zvolenými aktivitami posiluje v dětech zdravé sebevědomí a stmeluje děti do kolektivu, dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví, prezentuje výsledky činností dětí na veřejnosti.

10. Popis ekonomických podmínek

Provoz školní družiny je financován z prostředků zřizovatele základní školy. Výši úplaty za poskytování služeb školní družiny stanovuje ředitelka školy. O snížení nebo prominutí úplaty, rozhoduje ředitelka školy.

11. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Žáci jsou na začátku i v průběhu školního roku seznamováni s možnými riziky pohybu v určitém prostředí, s možnými následky různých činností, se správným používáním různých nástrojů.

Jsou seznamováni s postupem při úrazu a v případě požáru.

Zajišťována je nejen bezpečnost fyzická, ale také sociální a emoční. Žáci jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu, učí se zásady ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, násilí a nepřátelství.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení školní družiny:

- zdravé prostředí užívaných prostorů družiny
- vhodná skladba činností a zaměstnání s dostatkem relaxace a aktivního pohybu
- bezpečné pomůcky
- ochrana žáků před úrazy
- vhodný stravovací a pitný režim
- pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska jejich bezpečnosti
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktu na lékaře či jiné speciální služby
- praktická dovednost vychovatelky poskytovat první pomoc Psychosociální podmínky:
- vytváření příznivého sociálního klimatu
- otevřenost v komunikaci, úcta, tolerance, empatie, uznání, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost
- respekt k potřebám jednotlivce a jeho osobním problémům
- činnosti vychází ze zájmů žáků, osvojují si to, co má pro ně praktický smysl a vede k praktické zkušenosti
- respekt k individualitě žáka
- dostatečná zpětná vazba - ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- vytváření podmínek pro účast žáků na životě školní družiny
- plánování činností, vlastní podíl na řízení činností a následném hodnocení
- včasná informovanost žáků i jejich rodičů o činnosti školní družiny a jejím vnitřním životě

Vypracovala: Bc. Hana Semeráková
Vychovatelka školní družiny

Schválila: Mgr. Adriana Gajová
Ředitelka školy